

880

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 7 sierpnia 2000 r.

w sprawie szczegółowych warunków i trybu postępowania leczniczego, rehabilitacyjnego i readaptacyjnego w stosunku do osób uzależnionych, umieszczonych w zakładach karnych i aresztach śledczych.

Na podstawie art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 75, poz. 468, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 113, poz. 715 oraz z 2000 r. Nr 20, poz. 256) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zakładach karnych i aresztach śledczych, zwanych dalej „zakładami”, prowadzi się leczenie, rehabilitację i readaptację osób umieszczonych w tych zakładach, uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych, zwanych dalej „osobami uzależnionymi”.

§ 2. Uzależnienie od środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych osób umieszczonych w zakładach ustala się na podstawie:

- 1) rozmów i obserwacji zachowania od chwili przyjęcia do zakładu,
- 2) wyników badań lekarskich,
- 3) wyników badań psychologicznych.

§ 3. 1. W toku wstępnych badań lekarskich i psychologicznych oraz rozmów przeprowadzonych z osobami umieszczonymi w zakładach, a także obserwacji tych osób, ustala się w szczególności:

- 1) fakt używania środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych,
- 2) dane dotyczące leczenia i rehabilitacji w związku z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych,
- 3) dane zawarte w treści podlegającego wykonaniu wyroku sądu i jego uzasadnieniu, jeżeli zostało sporządzone,
- 4) dane zawarte w wykazie informacji dotyczących osoby skazanego,
- 5) dane zawarte w innych dokumentach i wynikach badań osobopoznawczych.

2. W razie stwierdzenia faktu używania środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych osoby, o których mowa w ust. 1, poddaje się szczegółowym badaniom lekarskim w celu stwierdzenia uzależnienia od tych środków oraz potrzeby leczenia w warunkach szpitalnych.

3. Osoby uzależnione obejmuje się badaniami psychologicznymi w celu:

- 1) oceny stanu uzależnienia,

- 2) wyjaśnienia procesu uzależnienia i jego uwarunkowań,
- 3) ustalenia związku uzależnienia z działalnością przestępczą,
- 4) oceny stosunku osoby uzależnionej do leczenia, rehabilitacji i readaptacji,
- 5) określenia potrzeby i zakresu stosowania oddziaływania specjalistycznego w zakresie opieki psychologicznej, lekarskiej lub rehabilitacyjnej.

§ 4. 1. Leczeniem i rehabilitacją obejmuje się umieszczone w zakładach osoby uzależnione:

- 1) zobowiązane przez sąd orzekający lub penitencjarny do poddania się takim oddziaływaniom w toku odbywania kary pozbawienia wolności oraz
- 2) te, które wyraziły zgodę na poddanie się takiemu oddziaływaniu i współdziałają w wykonaniu programu leczenia i rehabilitacji.

2. Z wnioskiem o orzeczenie przez sąd penitencjarny obowiązku poddania się leczeniu i rehabilitacji występują dyrektorzy zakładów, uwzględniając fakt skazania osób uzależnionych za przestępstwa pozostające w związku z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych oraz wyniki dotychczasowego leczenia, rehabilitacji i readaptacji.

3. Jeżeli osoby uzależnione uporczywie odmawiają współdziałania w wykonaniu programu leczenia i rehabilitacji, dyrektorzy zakładów zawiadamiają o tym sądy, które orzekły o obowiązku poddania się osób uzależnionych leczeniu i rehabilitacji w toku odbywania kary pozbawienia wolności.

4. Brak współdziałania osób uzależnionych w wykonaniu programu leczenia i rehabilitacji uwzględnia się w szczególności przy dokonywaniu ocen okresowych postępów skazanych w resocjalizacji, opiniowaniu oraz udzielaniu nagród.

§ 5. Leczenie, rehabilitację i readaptację osób uzależnionych w zakładach prowadzi się w:

- 1) ambulatoriach zakładów wraz z izbami chorych, zwanych dalej „ambulatoriami”,
- 2) pododdziałach detoksykacyjnych zakładów opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności,
- 3) oddziałach terapeutycznych zakładów.

§ 6. Lekarze ambulatoriów w zakresie postępowania z osobami uzależnionymi w szczególności:

- 1) rozpoznają u osób umieszczonych w zakładach uzależnienia od środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych,
- 2) informują osoby uzależnione o możliwościach i warunkach poddania się leczeniu i rehabilitacji,
- 3) kierują w razie potrzeby osoby uzależnione do pododdziałów detoksykacyjnych zakładów opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności,
- 4) opracowują w razie potrzeby opinie w sprawie skierowania osób uzależnionych do oddziałów terapeutycznych,
- 5) opracowują opinie do wniosków o orzeczenie przez sąd penitencjarny obowiązku poddania się osób uzależnionych leczeniu i rehabilitacji w toku odbywania przez te osoby kary pozbawienia wolności.

§ 7. Pododdziały detoksykacyjne zakładów opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności prowadzą detoksykację, udzielają innych świadczeń zdrowotnych, a także nawiązują z tymi osobami kontakt terapeutyczny.

§ 8. 1. Do pododdziałów detoksykacyjnych zakładów opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności lekarze ambulatoriów kierują osoby uzależnione, będące w stanie zatrucia lub odstawienia środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego, wymagające leczenia odtruwającego. O skierowaniu tymczasowo aresztowanych do pododdziałów detoksykacyjnych zakładów opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności zawiadamia się organy, do których dyspozycji tymczasowo aresztowani pozostają.

2. Jeżeli tymczasowo aresztowani wymagają natychmiastowego leczenia odtruwającego, organy, o których mowa w ust. 1, na wniosek lekarzy i w uzgodnieniu z dyrektorami zakładów opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności, mogą skierować osoby uzależnione bezpośrednio do pododdziałów detoksykacyjnych tych zakładów.

§ 9. 1. Karę pozbawienia wolności wobec skazanych uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych wykonuje się w systemie terapeutycznym, w oddziałach terapeutycznych.

2. Do oddziałów terapeutycznych kieruje się osoby uzależnione, nie wymagające leczenia detoksykacyjnego, ale wymagające terapeutycznych metod oddziaływania, w tym specjalistycznego oddziaływania psychologicznego.

3. Skierowanie tymczasowo aresztowanych uzależnionych do oddziałów terapeutycznych następuje w uzasadnionych wypadkach, wyłącznie na wniosek tymczasowo aresztowanych oraz za zgodą organów, do których dyspozycji tymczasowo aresztowani pozostają.

§ 10. 1. Do zadań oddziałów terapeutycznych należy zwłaszcza:

- 1) prowadzenie badań psychologicznych osób uzależnionych,

- 2) przygotowanie osób uzależnionych do udziału w procesie terapii,
- 3) kształtowanie u osób uzależnionych motywacji do powstrzymania się od używania środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych,
- 4) prowadzenie psychoterapii indywidualnej osób uzależnionych,
- 5) prowadzenie psychoterapii grupowej osób uzależnionych,
- 6) przekazywanie osobom uzależnionym wiedzy dotyczącej szkód mogących powstać w przypadku powrotu do używania środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych,
- 7) rozwijanie umiejętności współżycia społecznego i przygotowywanie osób uzależnionych do samodzielnego życia,
- 8) ułatwianie osobom uzależnionym kształcenia zawodowego i pracy zarobkowej,
- 9) udzielanie osobom uzależnionym pomocy w kontynuowaniu leczenia, rehabilitacji i readaptacji po zwolnieniu z zakładu.

2. Zadania wymienione w ust. 1 realizuje się w ramach indywidualnego programu terapeutycznego.

§ 11. Kierownicy jednostek organizacyjnych, o których mowa w § 5, organizują kontakty z rodzinami osób uzależnionych, mające na celu zwłaszcza:

- 1) przekazanie rodzinom niezbędnych informacji dotyczących narkomanii i jej skutków, zalecanych sposobów postępowania z osobą uzależnioną oraz informacji o grupach samopomocy osób uzależnionych i ich rodzin,
- 2) wykorzystanie pozytywnego wpływu rodzin w procesie leczenia, rehabilitacji i readaptacji osób uzależnionych.

§ 12. Jednostki organizacyjne, o których mowa w § 5, zwracają się do zakładu opieki zdrowotnej lub innej placówki, która prowadziła leczenie, rehabilitację lub readaptację osoby uzależnionej, przed jej umieszczeniem w zakładzie, o udzielenie informacji z przebiegu leczenia, rehabilitacji lub readaptacji.

§ 13. 1. W razie potrzeby kontynuowania leczenia, rehabilitacji lub readaptacji po zwolnieniu z zakładu, jednostki organizacyjne, o których mowa w § 5, wskazują osobom uzależnionym na potrzebę podjęcia starań o uzyskanie miejsca w odpowiednim zakładzie opieki zdrowotnej albo w innej placówce prowadzącej rehabilitację lub readaptację osób uzależnionych.

2. W wypadku nieskuteczności starań, o których mowa w ust. 1, zakłady podejmują, za zgodą osób uzależnionych, działania zmierzające do umieszczenia ich w odpowiednich zakładach opieki zdrowotnej albo innych placówkach prowadzących rehabilitację lub readaptację osób uzależnionych.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: w z. *J. Niedziela*